

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Pói'a acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prannumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretíulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu trilmniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodieniele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

„Domnii mei!“

Am aflatu beleau'a dup' atáti'a ani,
Sciu ce este hub'a, de nu capatu bani.
Pen' acum adres'a cátra domnii mei
Mi-a fostu totu per „frate“, de cugetau ei,
Cá la frati nu trebe sá li mai platésca,
Ci s'ascepte numai ca sá li glumésca,
Totu pe omenía sí totu pe creditu,
For' sá se gandésca, cá trebe platitu.
Dér' venitu-a vremea sí acum'a este,
Ca sá se mai curme sí ast'a poveste.
Astadi vorb'a suna pr'ntre cristiani,
Cá: „frate ne frate“, dér' brandi'a-e pe bani.

Mi-am intorsu adres'a, sá nu cugetati,
Cá sunteti cu mine „frati“ adeverati;
Sí vi dau acum'a unu altu titulusiu,
Dóra se va 'ntórce, ca unu spiritusiu,
Rót'a cea maróca a lumei serace,
Sí ni va aduce alte vremi cu pace,
Ca sá mai gandésca sí domnutii mei
A tramite 'n cóce florinasi sí lei:
Cáci altucum nu merge, nu mai biruimu,
Sá li facemu risuri sí sá li glumimu.

„Gurisiór'a Satului“

D'in cetatea-Aradului.

Pe rêvasiu.

(§.) Trei membrii de influentia ai epitropiei provi-
sorie d'in Aradu a fonduriloru comuni Caransiebesiene
— Aradane ni reportara, cá sí pe la ast'a epitropia se
petrecura lucruri ciudate, buna óra ca cele dela fia-pa-
pat'a Asociatiune pentru belitur'a poporului romanu sí
conservarea nóstra in Aradu.

— A sá fia ce-va in lucru; cá-ci monopolului cores-
punde trafic'a. Dreptu-e nene N. N.?!

(§.) Dupa ce guvernulu tiei disu „liberale“, „con-
stitutionale“ sí „parlamentariu“, in alu seu jocu de
frica pe nemica. arestá dejá 3. capi serbesci: pre
deputatulu *Mileticiu*, pre generariulu *Stratimiroviciu*, sí
pre avocatulu *Kasapinovicu*, se díce, cá are de gandu
sá puna raculu sí mai pre alti serbi porecliti „ne-
loiali.“

— Óre Dómne acei „alti serbi“, ce mai au sá
vina la recóre, nu voru fi cum-va — prenumerantii
dela „Zastava“ cáti sunt toti pone la unulu?! . . . .

— Draculu nu dórme.

(§) Curtea episcopésca d'in Aradu este acum
renovata sí curata ca o cautatória (oglanda.)

— A-poi da, sinodulu díecesanu de estu anu a
scosu tóte gonóiele d'in ea.

Sí éta-o acum curata sí pe d'in laintru sí pe
d'in a-fóra.

(§.) A-propos. Se aude, cá ex asesorii consistoriali d'in
Aradu voru fi toti pone la unulu reactivati la Consistoriulu
nou infiintiandu d'in Temisiór'a.

— D'in punctu de vedere filantropicu inse nu o do-
rimu, cáci la unu casu ca acel'a, pre multi d'in Aradu i-ar
lovi — gut'a.

Anecdote.

(Doctorulu in filosofia.) Voindu a cercetá cutarele
domnu pre amicululu seu, care erá doctoru in filosofia,
la intrare intimpiná pe servitóri'a acelu'a sí o intrebá:

— A-casa e Dlu doctoru?

— Dlu „doftoru“, me rogu, nu síede a-ici; —
respunse acést'a — aici síede Dlu profesorulu N.

— Da! da! cá sí DS'a e doctorulu!

— Cum asîe? eu nu sciu sá fia DS'a doftoru, cá
de câte ori am fostu morbósa, totu de-aun'a dupa Dlu
X. a tramisu, sá-mi scrie receptu.

— Bine! bine draga! Dlu N. e doctoru d'era de —
filosofia.

— Aha! doctoru de *fin'a Sofia!* — esclamà ser-
vitóri'a ridiendu cu hohotu — ast'a n'am sciutu-o pone
acum!

(Suvenire d'in 1848.) Erà tempulu revolutiunei un-
guresci, candu jupanulu Pist'a, ocupatu fiindu cu costi-
tulu de iërba, lucrasede in ruptulu capului dela murgitulu
dilei pone la amédiu. Atunci obositu fiindu de lucrulu
celu multu si de caldur'a cea cumplita — dupa ce a ve-
diutu cà erb'a nu se mai lasa la còsa — s'a hotaritu
sà mèrga a-casa. Dreptu aceea, luandu-si còs'a pe umeru
si càrciagulu (olulu) in mana, se indreptà catra casa.
Ajungendu la unu locu òre care, audi numai d'intr'o data
bubuindu tunurile in departare, atunci incremenitu stete
pe locu si-si încordà urechile mai tare, sà vèda intru-
adeveru 'su tunuri sèu i tuiescu urechile numai. Se con-
vinse indata cà dâ, tunuri de buna sèma trebue sà fia.
Si se adresà catra unu romanu, care lucrà in apropiare:
„N'audi tu moi luone tunurilye? gye buna sàmá vinye
muzká“ . . . La ce romanulu i respunse cu ironia. Se
pòte! cà ea ambla si pr'in arsi'ti'a sòrelui, nu-mi remane
neci mie alta, decâtu sà-mi iau catrafusele si sà me caru
a-casa. Numai atât'a i trebui jupanului Pist'a, si sà mi-lu
fi vediutu cum o incaierà la fuga, de nu l'ai fi ajunsu
cu càti iepuri sunt pe lume. Fugià sormanulu mancandu
pamentulu cu paler'a in mana, cu còs'a pe umeru si
cu càrciagulu in cea-l-alta mana. Nu multu dupa aceea-i
urma si romanasiulu Ioanu, d'era acest'a in pasi mode-
rati. Apropiendu-se Ioanu de satu, audi numai tragundu
clopetele (campanele), d'era nu-si potè esplicà, ce sà fia
câus'a tragerèi loru. Se convinse inse indata-ce intrà
in satu si audi bociturile si vaerurile cele desperate ce
se respandiau dela cas'a lui Pist'a. Trebue sà fi moritu
cine-va d'in famili'a lui Pist'a — cugetà elu, — me ducu
sà-lu mangaiu, cà sciu cà va fi superatu. Dèr pre cine?
câci candu intrà in casa, aflà pe Pist'a lungitu pe o la-
vitia; erà mortu seraculu. Multi si-sfermara capulu, cà
ce sà fia pricin'a mortiei, d'era nece unulu nu potù ghici.
Singuru Ioanu dupa multe cercetari aflà, cà unu vespe,
care si atunci mai bizeià in càrciagulu lui Pist'a, a fostu
caus'a mortiei repentine. (Poftimu curagiu.) Ioanu atunci
si-luà remasu bunu dela cei de facia, poftindu-i lui
Pist'a: „Sà-i fia tieren'a usiòra, càtu o pètra de mòra,
si se duse a-casa.

Gorespondintie.

I.

Epistol'a a II.

a lui

Cocosiu Mitru

d'in tier'a turcèasca

càtra

RAVECA.

Eri la scapatatu de sòre
Capetat'am o scrisòre,
Ce-a venitu pe repedis'u,
D'in orasiulu *Bizeisiu*.
Tòta erà mosicolita,
Inbotita, schimosita,
Eram gat'a-acusi acusi,
Sà o dau la sfàrticusiu;
Cà asiè m'am maniatu,
Càtu de mine-am fostu uitatu.
Cum sà nu, candu pe-asiè sdrémtia,
Ce de-o vedi, te prinde-o grètia,
Erà scrisu fia 'n catràu
Prè cinstitu numele meu!

O despaturài cu grab',
Cà sà vedu d'in a cui capu
A esitu atàte sclòve
Mari, cà si nesce potcòve,
Si sà vedu cà cin' mi-a scrisu
D'in orasiulu *Bizeisiu*;
Cà io 'n acestu orasielu
Nu am cunoscuti de feliu.

Si privindu pe ea in diosu,
Mi s'a 'ntorsu ochii pe dosu,
Candu vediui acolo eu,
Cà-e scrisu numele teu.
Eu nu credu cà-e dela tine
Cartea scrisa catra mine,
Cà neci nu-e scrisòrea ta,
Cà tu neci nu scrii asiè
Improsicatù, fia 'n catràu,
Chiaru candu scrii la sociulu teu;

Si-a-poi chiaru d'in *Bizeisiu* . . . .
Peste lume curmedisiu,
Unde tu nice ca fèta.
Sciu cà n'ai fostu neci o data.

Ci-a fi scris'o òre care
Ciuma, for' spatoiu si fòle,
Fore nasu,
Fore obradiu,
Cui i pare reu pe tine,
Cà me ai de sociu pre mine.
Si pr'in ast'a a ganditu
Cà pré bine-a nimeritu,
Sà me pòta sà me incele,
Cu a sele vorbe rele.
Candu acusi me blastemà
Si acusi me 'mbarbatà,
Sà me ducu la ea o data
C' abia-apuca sà me vèda.
Deci iubit'a mea frumòsa,
Fii-mi si tu credintiòsa,
Si de locu ce-i capetà
Ast'a carticica-a mea,
Singura cu branc'a ta,
Sà-mi scrii de locu in a-poi,
Cum-cà tu o-ai scrisu ori ba?
Cà de nu, atunci a-poi
Tiundr'a cea d'in *Bizeisiu*,
Ce 'n alu teu nume mi-a scrisu,
Se mintiesce ea pe sine,
Si remane de rusine,
Dela ce poftescu si eu,
Sà n'o scape Domnedieu.

Alu teu barbatu

Cocosiu Mitru,
pulgàrulu nationalicu.

II.

Scrisòrea lui Pacala catra romani.

Dela apostolulu Pacala cetire.

Fratiloru! Multa lume am amblatu, si multe am
petrecutu, si multe am vediutu, d'era asiè amesteca-
tura de limbi ca-si cum am vediutu acum mai de
curendu in comitatulu Aradului inea nu s'a mai po-
menitu.

Este sciutu cã a-colo limb'a protocolaria este cea unghuresca si cea romanésca; dér totusi sã vedi de cãtu-va vreme domnii dela potere chiaru si pe cãi rusinose oprescu limb'a romana, si impun d'in respoteri numai cea magiara. Ei si-a-poi ea in totu loculu asiè si la noi sunt ómeni mici la sufletu si primescu comand'a cum li vine fore a protestá. Déra sunt si astu-feli de ómeni si adeca diregatori, de si-au periclitatu oficiulu pentru sustienerea limbei; de a-ci am vediutu pre destui cari sub feliu de feliu de pretesturi si-au si priimitu testimoniulu abeundi, adica dupa un'a tortura lunga li dede drumulu.

Sã lasu inse de ast'a, cã-ci ast'a dóra neci mai este vre o noutate; alt'a noutate este acum de si cam betrana, cã adica Epitropi'a provisoria a fonduriloru comune, acestu organu puru nationale basericescu, atunci candu scie cã nu va veni actulu loru la man'a vre unui romanu verde, d'in unele consideratiuni ce numai epitropiei sunt cunoscute, intrebuintéza limb'a *magiara*. In estu servilismu a mersu cinstit'a Epitropia pone a-colo, cãtu si chiaru cu patriarchulu serbescu d'in Cralovetiu, care intr'alete scie bine romanesce, inca corespunde unghuresce. Veditu eu aste tóte, o tulii la fuga, temendu-me cã in urm'a epitropii si d'in mine voru vrè sã faca unghuru!

Pacala. *)

Dómn'a de Buntonu.

(Aria de Flint-Macher.)

Frundia verde de goronu,
Eu sum Dómn'a de Buntonu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Sum falósa cãci ca mine,
Nu se afla 'n lume nime,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Cã-su d'in vitia stralucita,
De toti ómenii cinstita.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-poi sum si cultivata,
Frumusica si 'nvetiata.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mi petrecu lumea cu pace,
Tocmai precum mie-mi place.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Demanéti'a candu me scolu;
Imbracu pe mine unu tiolu,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si me spalu frumosu in tinda,
A-poi me ducu la oglinda.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Aicea a-poi pe mine
Me péptena óre cine
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dup' acésta munca mare,
Me gatescu de preamblare,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si me ducu in susu si 'n diosu,
Cu unu aeru curagiosu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dup' aceea vinu a-casa
Si me trantescu dupa mésa.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mancu o cafe de secara,
A-poi fumezu o sugara.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Me scolu iute ca-o nevésta.
Si me punu intr'o ferésta.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si privescu cu lacomia
Numai la ce-mi place mie.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dupa-ce me mai urescu,
Iau o carte sã cetescu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dér candu nu am pacientia,
Iute me lasu de scientia.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si mai esu pucinu pe-afóra
Me preambu pone 'n séra
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

De prandiu neci nu-mi trebuesce,
Cãci candu n'am nu-mi pré priesce.
Tiri tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Venindu sér'a, mergu pe strada,
Pan' ajungu la promenada.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-ici eu cu cutesare
Facu o gura fórte mare.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mi petrecu si-a-icea bine,
Cã vinu curtesanti la mine.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-poi colea pe la-o óra,
Precandu somnulu me 'mpresóra,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

*) Seriosu mi-ai mai scrisu asta data. Te scusa inse natur'a causei,
ceea ce e pré trista.

Vinu a-casa la culcare,
N'am neci grigia de cinare.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Cu-unu cuventu sub orizonu,
Nu-e ca Dómn'a de Buntonu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Aradu, la 25/VII. 1876.

. . . II.

Tut'a-Mut'a.

— Poveste d'in betrani. —

Unu popa, fiindu tare ocupatu cu trebile oficiului seu, (cu pomenile, ingropatiunile și ospetiele,) și avendu neapărata trebuință de bani, neputendu-se repedi pone la tergu să vanda nesce bucate, a socotitu să-si mai mane și preutes'a, că și și ea nu fusese neci odata de candu erau luati la olalta, ba spuneau betranii, că neci candu eră féta inca n'a esitu d'in satulu ei afóre, d'a-poi să mai mérga pe la terguri. De o parte déra, ca nece pop'a să nu remane dela pomeni și ospetie, éra de alta parte ca să mai preambila o tira și pre preutes'a, și să védia și ea cum e tergulu, s'a hotaritu pop'a nostru să o tramita cu unu caru de bucate pone la tergu. Dreptu aceea incarcandu carulu bine de saci, sui pe preutes'a de-a-supr'a și-i dete sbiciulu in mana, aretandu-i drumulu, și totu de-o data dandu-i și svatula, ca să vanda bucatele cum se voru plati in tergu. Preutes'a plecà, și firese pe drumu de tíera o duse boii, căci ei sciau unde e tergulu. Ajungundu a-colo, descarcà preutes'a sacii, și-i deslegà, asceptandu venirea cumparatoriloru. Intru aceea se și apropià unu omu strentiosu de ea și o întrebà:

- Cum dai bucatele jupanés'a?
- Cum se platescu in tergu.
- Asiè déra mi le dai mie?
- Da de ce nu? că totu de-o data mi-su?
- Asiè déra stà tergulu, me ducu dupa saci.
- Bine! bine!

Iute alergà omulu și-si capetà dela cineva nesce saci, și pe locu fù la preutes'a, și-i implù cum se cade.

Atunci preutes'a cerù banii; déra elu se facù de catra padure și o agrai:

— D'a-poi nu mi-ai vendutu bucatele cum se platescu in tergu?

— Ba da! dér 'mi trebuescu bani pentru ele.

— D'a-poi Dé'a neci nu scii cum ambla tergulu? nu scii că nu se platescu in diu'a care cumpera omulu, pone la o septemana dupa aceea?

Preutes'a ca să nu remana de rusino, că nu scie cum ambla tergulu, i-rispuise:

— A-poi déra fia și asiè! numai cum te voiu cunósce eu de adi intru o septemana?

— Fórte bine — respunse omulu — mi vei dá scurteic'a D'tale mie, și eu ti voiu dá sumanulu meu estu reu, și atunci de adi intru-o septemana ne vomu cunósce unulu pe altulu. Preutes'a se invoí, și iute 'si schimbara porturile și se dusera care încàtràu: omulu cu bucate și cu scurteica nóua noua, preutes'a cu unu sumanu reu strentiosu.

Ajungundu preutes'a a-casa o întrebà pop'a: că de unde are sumanulu?

— Dela omulu la care am vendutu bucatele — respunse acést'a, — că de adi intru o septemana trebue să-lu cunosc, ca să-lu facu să-mi platésca.

— O! prósta mai esci! da cum cugeti tu că-lu vei cunósce?

— Hei! da fórte bine, că i-am datu scurteic'a mea, ca să-lu potu cunósce de pe ea.

— No! acést'a inca mi lucrù! — se tengù pop'a scrișinindu și scuipindu de manfa. — Me bizuescu eu pe tuta-

muta, să-mi vanda bucatele! da n'ai potutu tu prósta să gandesci că omulu acél'a se duce cu bucate și cu scurteica cu totu, și nu-lu mai vedi in vecii veciloru? Asiè ceva n'am mai auditu, me și ducu in lume să vedu, mai gasí-voiu óre vre-o muieré asiè prósta ca pre tine?

Intru aceea se sui pop'a nostru calàri și se duse multa lume 'mperatia, ca D'dieu să ne tíeia, pone ajunse intru-unu satu judovescu. A-ici se intelní cu o judovóica, care-lu întrebà: că de unde vine și unde merge?

— De pe ceea lume — respunse pop'a — și éra mergu in a-poi.

— Da n'ai vediutu a-colo pe Ioinala nostu?

— Ba da! că chiaru eu 'lu invetiu carte.

— Da invétia bine Dle parinte?

— Invétia Dio! cum me ducu a-casa, 'lu facu dascalu.

— Da are carti?

— Ba de-acele nu are pré multe.

— Déca ar vré Dlu parinte să-i duca nesce bani, eu i-así tramite vr'o duoi, să-si cumpere.

— Bucurosu!

— Da acum'a va fi mare?

— Mare.

— Da i voru trebui haine?

— Trebù Dio de acele.

— Că-i voiu tramite și de haine.

— Bine eu i-oiu duce, numai trebue cam multi, că in ceea lume 'su scumpe hainele.

— Nu-i baiu nemic'a, că multi i-voiu și tramite, déra să-si faca frumóse.

— Da! da! numai i-ar mai trebù ceva la ele.

— Richtig! unu orologiu!

— Da! — respunse pop'a, numai te grabesce, să nu se inchida ceea lume și să remanu a-fóra.

Iute scociorí jupanés'a câtu bani a avut, și toti i indesà in straiti'a popoi, și inca ea 'lu grabià să plece acum'a, ca să nu se inchida ceea lume și să remana a-fóra.

Pop'a 'și inpintenà calulu și cu bucuria se duse a-casa, convingundu-se, că nu numai preutes'a lui e tuta-muta, ci mai sunt in lume și altele ca ea.

TAND'A și MAND'A.

T. Auditù-ai, frate, că ministrulu de dreptate *Purcelu* vre să abdica de portfoiu?

M. Abdica in pace. Ce ni mai și trebue deosebitu ministru pentru dreptate. Ni ajunge Tus'a pentru tóte portfoiele!

Publicatiuni tacsabili.

3-2.

Avocatulu in legile comuni și cambiali d'in Aradu

Mircea B. Stanescu

d'in cas'a propria și-a mutat *cancelari'a* sa pe piatia, nrulu 23. in cas'a dlui *Freiberger*, etagiulu I. unde adica a fostu pone acum magistratulu cetatiei Aradu. Ceea ce se aduce de scire și orientare, pentru toti On. clienti, judecie, și oficiolate publice.

Proprietariu, editoriu și redactoru respundietorin: **Mircea B. Stanescu.**